

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (3 δρ την τριμηνία).—Κανένας δε γράφεται συντρομητής α δεν προπλερώσει την συντρομή του.

20 λεπτά το φύλλο.—Τα περασμένα φύλλα πουλιούνται στο γραφείο μας διπλή τιμή.

Βρίσκεται στην Αθήνα σ' όλα τα κίосκια, και στις επαρχίες σ' όλα τα πραχτορεία των Εφημερίδων.

“ΚΑΤΟΠΙΝ ΕΟΡΤΗΣ,”

(ή, γιατί τον άσπρισα το Μιστριώτη).

Κάλλιο άργά παρά ποτέ,
όμως ποτέ πολύ άργά!

(Σαιξπήρος).

Είδα σ' έν' από τα τελευταία φύλλα τη δήλωση πώς «όπως στα πολιτικά ζητήματα, έτσι και στα φιλολογικά, ο «Νουμάς» είναι και μένει λεύτερο βήμα». Να πω το κριμα μου: έχω άλλη γνώμη για την πορεία του φύλλου, μάλιστα για τα πολιτικά.

Βέβαια, ή Τέχνη άπέραντη, και κάθε τεχνίτης με την τέχνη του, και καθένas μιλώντας για την τέχνη του έχει δικαίωμα να μετράη με την πήχη του το παννί του, και το παννί των άλλωνών άκόμα, άλλο πράμα όμως ή Πολιτική.

Φύλλο σαν το «Νουμά», που και δίχως να βγῆ από μιᾶς άρχῆς με ώρισμένο πρόγραμμα, το χάραξε όμως σε βαθύτατο αύλάκι τραδώντας το δρόμο του δέκα χρόνια τώρα, αν άφησε λεύτερη την τεχνική κριτική του, έδειξε όμως ολοκάθαρα ποιά είναι ή πολιτική του ή κριτική.

Πρωτοστάτης ο «Νουμάς» σε κάθε προοδευτικό κίνημα της φυλής, μα και σε κάθε φιλελεύτερη ιδέα

που δε γνωρίζει σύνορα έθνους και φυλής, έγινε κ' έμεινε, πρῶτ' απ' όλα, και παραπάνω απ' όλα, κάστρο και όπλο της ιδέας και δσων άγωνίζονται με την ιδέα πώς καιιά λευτεριά δεν είναι άληθινή, μηδέν κοινωνική αναμόρφωση και φυλετική άνθηση κατορθωτή, πριν κυριαρχήσῃ στο έθνος ή άρχή του δημοτικισμού.

Για την άρχῆν αυτή πολεμούσε, αυτήν ακολουθούσε, κι όχι πρόσωπα. Τα πρόσωπα, τα χτύπησε άμα τα είδε να ξεστρατίζουνε από εκείνη την άρχῆ, — την επίσημη πολιτική του.

Τώρα τελευταία όμως, σ' ανάλλαξε ο ήχος. Άρθρα και σημειώματα παρακινούσανε τους δημοτικιστές να υποστηρίζουνε το «φιλελεύτερο» λεγόμενο κόμμα — γιατί «κ' έμεις τί είμαστε, και δεν είμαστε φιλελεύτεροι;» λένε και σε άποστομώνουνε οι άλλοι κομματάρχες — το προσωπικό για την ώρα κόμμα του Βενιζέλου.

Για να το λέγῃ ο «Νουμάς» αυτό — ή ναρῆνην να το λένε άλλοι έτσι συστηματικά: το ίδιο κάνει! — θα πῆ πώς το Βενιζελικό πρόγραμμα όχι μόνο άληθινά φιλελεύτερο είναι παρά και πέρα ως πέρα συναρμονισμένο με την κυρίαρχη, για μᾶς τους δημοτικιστές, άρχῆ του δημοτικισμού. Και για να μᾶς όρμηγεύῃ ή άρθρογραφία του «Νουμά» να ψηφίσουμε «γραμμή τους βενιζελικούς υποψήφιους», χρέος είχαμε οι δημοτικιστές — οι «μαλλιαροί» — γραμμή να τους ψηφίσουμε.

Αν κανείς μας ρωτούσε: μα γιατί να ψηφίσουμε τον κομματάρχη που έχοντας την παμφηφία στα χέρια του, άφησε, κοντά σ' άλλα πιωδρομικά και άνελεύτερα, να μπῆ στο Σύνταγμα το άρθρο και για τη γλώσσα, χτυπώντας έτσι, πρώτος αυτός, επίσημα το δημοτικισμό; μπορούσε νακούσῃ την άπάντηση: — «Έκανε από άνάγκη πολιτική, για να μη θυσιαστούνε για το γλωσσικό ζήτημα τάλλα και μεγάλα ζητήματα του έθνους: κοίτα όμως στην εφαρμογή! δημοτικιστής και με το παραπάνω!» Και θακούγε κομπολόγι τα παραδείγματα της εφαρμοσμένης βενιζελικής πολιτικής στο ζήτημα του δημοτικισμού, με το επιμύθιο:

— Νά, τί θα πῆ πολιτική!

Ίσως ή ίδια πολιτική άνάγκη έκαμε το Βενιζέλο, ένῳ οι αντίθετοί του τώρα τελευταία τονέ σκυλλοδρίζανε για μαλλιαρό, να μιλήσῃ, στην περιοδεία που έκαμε σ' όλη την Ελλάδα, για όλα τα καθέκαστα της πολιτικής του πορείας, περασμένης και μελλούμενης, και μόνο για το ζήτημά μας να μην πῆ λέξη. Είπε με πόσα και με τί λογῆς νομοθετήματα θα ζητήσῃ να εφαρμόσῃ τα καινούρια άρθρα που μπῆκανε στο Σύνταγμα, και μόνο για την προ-